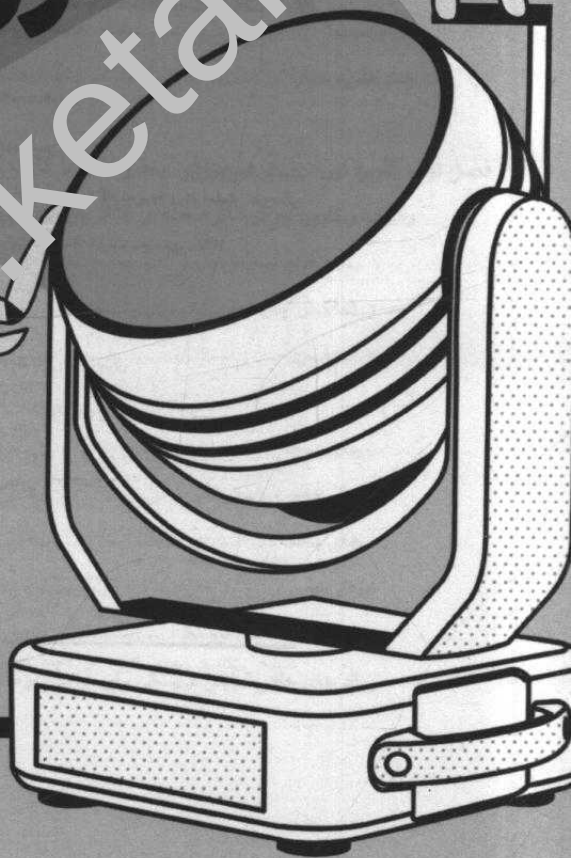
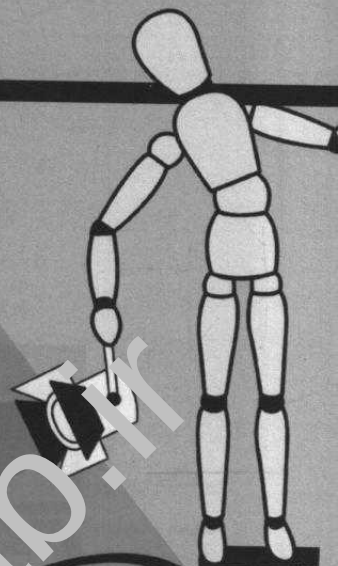
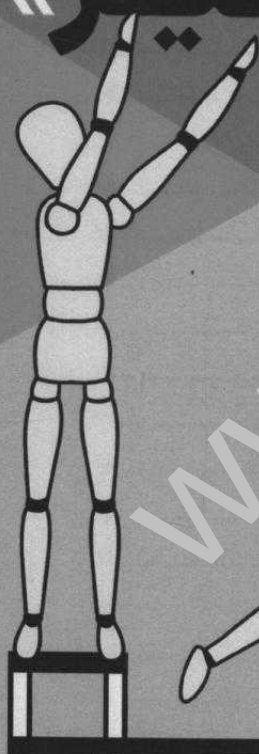


آموزش گام به گام نورپردازی در نمایش عروسکی «روی میز»





آموزش گام به گام نورپردازی در نمایش عروسکی «روی میز»

پ و صحافی: واژه پرداز اندیشه

شماره ۱۰: نسخه

شایک: ۲۹-۶۰۰-۶۷۸

سروش‌نامه: اردشیر ۱۵۰ ن. ۱۳۶۰-

عنوان و نام پدیدآور: آموزش گام به گام نورپردازی در نمایش عروسکی
 (رووی میز): ایمان دادخواه

«روی میز»: ایمان اردبیلزاده.

مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشارات، دوره مهر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۸۰ ص.

شاپک: ۹۷۸-۶۰۰-۳-۲۹۰۴-۴

وضعیت فہرست نویسی: فیما

یادداشت: کتابنامه؛ ص ۷۹.

موضوع: نمایش -- روشنائی و

موضوع: نورپردازی در تئاتر

شناسه افزوده: شرکت رافیت

د. ۹۱: ۲۰۸

۹۲/۰۲۸۰۷

۷۹۲/۰۲۵۰۷: رده بندی ديويي:

شماره کتاب شناسی ملی: ۵۸۴۸۲۴۶

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، پلاک ۲۲

مندوق

تلفن: ۶۱۹۴۲ سامانه پیامک: ۳۰۰۰۵۳۱۹

تلفن مرکز پخش: (پنج خط) ۶۶۴۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۴۶۹۹۵۱

www.soremehr.ir

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

فهرست

پیشگفتار.....	۹
مقدمه.....	۱۳
نور چیست؟.....	۱۴
چند نظریه درباره نور.....	۱۴
فصل اول: کاربرد نور در تئاتر صحنه‌ای و نظارت آن با کار نور در نمایش عروسکی.....	۱۵
وظایف و کاربرد نور در تئاتر صحنه‌ای (تئاتر باز).....	۱۷
۱. روشن کردن صحنه.....	۱۷
۲. القا کردن زمان.....	۱۸
۳. فضا سازی.....	۱۸
انواع نور.....	۱۹
نورهای عمومی.....	۱۹
نورهای خاص؛ متمرکز، فالو.....	۲۰
نورهای سخت.....	۲۱
نورهای نرم.....	۲۱
نورپردازی در نمایش عروسکی.....	۲۱
ویژگی‌های خاص نمایش عروسکی برای طراحی نور مختص این گونه نمایشی.....	۲۲

فصل دوم: امکانات نوری در نورپردازی نمایش عروسکی ۲۹

امکانات نوری در نمایش عروسکی ۳۱

دیمرها ۳۱

پل های نوری ۳۳

انواع پروژکتورها ۳۴

نور ماوراء بنفش ۳۴

لاپ های هالوژن، LED، و SMD ۳۵

شلنگ های نوری ۳۶

چراغ های دستی ۳۶

یوها: شلنگ های جلوه های ویژه یا صفحات مشبک که نمادهای طبیعی اند ۳۶

گوبو: یا صفحات مشبک که ساخته های دست بشر را نشان می دهند ۳۸

فصل سوم: مختصری دربارهٔ روش ها و سحن های نورپردازی در شیوه های مختلف نمایش عروسکی ۳۹

انواع پاراوان ۴۳

پاراوان ۴۳

نورپردازی عروسک های دست کشی و میمه ای ۴۷

۱. نورهای جانبی ۴۷

۲. نورهای لکه ای ۴۸

۳. نور دادن به پردهٔ سیکلوراما (شکل ۹۲) ۴۸

نورپردازی نمایش عروسکی نخی ۴۹

۱. صحنه هایی که در آن ها پل وجود دارد ۴۹

۲. صحنه هایی که در آن ها پل وجود ندارد ۵۰

۳. صحنه های باز ۵۰

۴. پیش صحنه ۵۱

نمایش عروسکی سایه ۵۲

فصل چهارم: نمایش عروسکی سیاه و نورپردازی آن ۵۵

نمایش عروسکی سیاه ۵۷

چند ویژگی نمایش عروسکی بونراکو ۵۸

نورپردازی در نمایش عروسکی سیاه ۵۹

فصل پنجم: نمایش عروسکی روی میز و نورپردازی آن ۶۵

۱. ویژگی های کلی در نمایش عروسکی روی میز ۶۷

۲. نورپردازی نمایش عروسکی روی میز ۶۹

الف) فضای جلوی میز ۶۹

ب) فضای پشت میز ۷۰

ج) فضای کنار میز ۷۱

د) فضای پشت میز ۷۱

۳. مصاحبه با سرکار خانم ماحدکار ۷۵

کتابنامه ۷۹

پیشگفتار

این پژوهش تجربی نامی در زمینه نورپردازی نمایش عروسکی است که آن را در دانشکده هنرهای زیبا، خانه رسالت استاد سمندریان، عملاً فراگرفته‌ام و اینک آن را در قالب کتاب حاضر ارائه می‌کنم. متأسفانه، به موضوع طراحی نور در تئاتر ایران به شکل کاربردی و فراگیر کمتر پرداخته شده است. راب. رو، دانشجویان دانشکده‌های تئاتر نیز در این رشته کمتر فعالیت می‌کنند و بیشتر به گرایش‌ها، جذاب‌تر تئاتر، مانند بازیگری و کارگردانی، روی می‌آورند. به سبب تمایل نداشتن دانشجویان به این موضوع، نیز متخصص در این زمینه کمتر تربیت می‌شود و، به تبع آن، نیروی کارآموزده در حوزه تئاتر حرفه‌ای کمتر وجود دارد. این وضعیت به شکل نگران‌کننده‌ای در نمایش عروسکی نیز وجود دارد و با وجود اهمیت عنصر نور در نمایش عروسکی، در دانشکده‌های تئاتر به شکل جدی و علمی و کاربردی کمتر به آن پرداخته می‌شود. همچنین، در این زمینه محدودیت‌هایی وجود دارد که در منابع نظری قابل اعتماد و دسترسی نداشتن به افراد متخصص، به هر رو، انگیزه سخاوت موضوع نورپردازی نمایش عروسکی روی میز، علاوه بر دلایلی که در بالا ذکر شد، به دو دلیل عمده است: نخست، سال‌هاست کاربرد شیوه روی میز در اجراهای عروسکی دانشجویی کاملاً مسهود است؛ تا آنجا که این شیوه را به سه علت اساسی شیوه دانشجویی نامیده‌اند:

۱. تولید و اجرا در این شیوه، در مقایسه با شیوه‌های دیگر، آسان‌تر به نظر می‌رسد؛

۲. زیبایی‌های بصری این شیوه، در عین سادگی، باعث شده تا تماشاگر به راحتی با آن ارتباط برقرار کند؛

۳. تهیه مواد و متريال برای ساخت وساز (عروسک و ماکت) در این شیوه، نسبت به شیوه نخی و بنزاکو، آسان تر است.

دیگر اینکه این شیوه، به لحاظ شکلی و معنایی، ویژگی‌های درخور اجرایی آکادمیک را داراست؛ زیرا، با فاصله گرفتن از ساده‌نمایی‌های ابتدایی، از ژرفای معنایی و فنی - تخصصی بسیار زیادی برخوردار است. بنابراین، نورپردازی آن ویژگی خاصی دارد. با این اوصاف، تلاش که هم آموزش‌هایی را به روش آسان و کاربردی در خصوص نورپردازی نمایش عروسکی روی میز ارائه کند، هم اشتیاق و علاقه‌مندی ایجاد شود و هم اینکه، به واسطه این کتاب، دانشجویان هم تجربه در زمینه نورپردازی راهنمایی موجزو کاربردی در اختیار داشته باشند تا در کارهای کلاسی و پروژه‌ها و اجراهای جشنواره‌ای از آن استفاده کنند.

نام این مبحث نورپردازی در نمایش عروسکی table top یا همان روی میز است. در کتاب پیش رو تلاش کرده‌ام تا، به شکلی کاربردی، کاربرد نور و ابزارهای نوری را در گونه‌های مختلف نمایش عروسکی، خازنه نمایش عروسکی روی میز، با بهره‌گیری از تجربیاتم، بیان کنم. این کتاب از پنج فصل کاربردی برخوردار است؛ اما فصل سوم و چهارم جان‌مایه اصلی پژوهش و از اهمیت بسیاری برخوردارند. باید تأکید کنم که نمایش عروسکی به شدت وابسته به بازی‌های نور است و نور نه تنها به عنوان روش نمایش، که به مثابه روح نمایشی، نقش عمده‌ای در آن ایفا می‌کند. با توجه به اهمیت نمایش سیاه در فصل سوم، به اختصار به ویژگی‌های نمایش سیاه پرداخته‌ام که ارتباط مستقیمی با نمایش عروسکی روی میز دارد. هرچند در کل کتاب کوشیده‌ام درباره گونه‌های مختلف نمایش عروسکی و نورپردازی آن‌ها به اختصار توضیح دهم، در بخش چهارم به شکل متمرکز به شیوه نورپردازی و چگونگی استفاده از فضا و امکانات نوری در نمایش عروسکی روی میز پرداخته‌ام. فصل چهارم از سه بخش تشکیل شده است: بخش اول، ویژگی‌های کلی این نوع نمایش؛ بخش دوم، نورپردازی نمایش عروسکی روی میز؛ بخش سوم، مصاحبه با سرکار خانم هما جدیکار، از اولین نمایشگران عروسکی در این زمینه در ایران، ایشان به جزئیات خوبی درباره این گونه نمایشی پرداخته است. در فصل پنجم نیز، با کاربرد اطلاعات به روز (چون در آینده قطعاً

ابزارهای پیشرفته‌ای وارد کار خواهد شد)، به معرفی ابزار و امکانات نوری و نوع استفاده از آن‌ها در نمایش پرداخته‌ام. نورپردازی نمایش عروسکی روی میز یا روی میز تقریباً همان مختصات و ویژگی‌های نمایش عروسکی سیاه را دارد؛ با این تفاوت که عروسک‌ها باید روی میز به حرکت درآیند و باید کادری مشخص و معین برای نورپردازی آن‌ها در نظر گرفت.

www.ketab.ir